

خشونت خانگی توسط پدر، راه چاره چیست؟

Photo: Kasia Bialasiewicz/bigstockphoto.com

خانه امن: پاسخ‌های این قسمت به صورت عمومی و برای عرضه به گروه بزرگی از مخاطبان طراحی شده است و به هیچ‌وجه نمی‌تواند پاسخگوی نیازهای خاص و شخصی افراد باشد. برای بررسی دقیق‌تر مشکلات، ما مشاوره‌های انفرادی را توصیه می‌کنیم، که از حوزه توانایی‌های خانه امن خارج است.

رزا خورشیدی، مشاور خانواده

پوشش: من یک دختر ۴۲ ساله هستم. پدرم خیلی مرا اذیت می‌کند. مرتباً به محل کارم می‌آید و درگیری ایجاد می‌کند. در خانه فحش و ناسزا می‌گوید و نسبت‌های بدی به من می‌دهد. من یک بار ازدواج کرده‌ام و در دوران نامزدی بعد از عقد جدا شدم دلیلش هم دخالت‌های پدرم بود. پس از آن مساله رفتارش خیلی بدتر شده است. تلفن مرا کنترل می‌کند. اگر بخواهم حتی به سر کوچه بروم باید از او اجازه بگیرم.

چندین بار مرا کتک زده است. چند وقت پیش با مشت به صورتم زد و دندانم شکست. به من می‌گوید که تو از نظر اخلاقی مشکل داری. مادرم از من حمایت می‌کند اما مادرم را هم اذیت می‌کند. چند سال است که هیچ پولی بابت خرجی به من نداده گرچه من الان کار می‌کنم و احتیاجی ندارم. خیلی در وضعیت بدی قرار دارم.

چند بار تصمیم گرفتم که از خانه فرار کنم اما ترسیدم و منصرف شدم. مادرم می‌گوید باید هر چه سریعتر ازدواج کنی تا از این خانه خلاص بشوی. لطفاً مرا راهنمایی کنید. چه کار باید بکنم؟

پاسخ: خیلی متاسفم که پدری که باید تمام عمر از شما حمایت کند، رفتاری با شما دارد که در مقابل او نیاز به حمایت دارید. متأسفانه اطلاعات کافی در مورد خانواده خود نداده‌اید. نمی‌دانم پدر شما با همه افراد خانواده همینطور است یا تنها با شما به دلیل مطلقه بودن بدرفتاری می‌کند؟ در هر حال با توجه به اطلاعات موجود یک پاسخ کلی به شما می‌دهم و اگر فکر میکنید این راهنماییها کافی نیست حتماً حضوری به یک مشاور دارای پروانه تخصصی از نظام روانشناسی و مشاوره ایران مراجعه کنید.

راه حل شما برای نجات از این وضعیت از دو جنبه حقوقی و ارتباطی برخوردار است. در مورد جنبه حقوقی آن، مشاور حقوقی خانه امن به شما **پاسخ داده‌اند**. از منظر روابط باید به شما بگویم که بدون شک فرار از منزل به جز تباهی هیچ حاصل دیگری ندارد. وقتی مقامات مسئول ایران به صورت علنی و در رسانه‌های گروهی **اعلام می‌کنند:** گروهی از دختران فراری، در 24 ساعت اول فرار، مورد تجاوز جنسی قرار می‌گیرند، باید حدس زد که اوضاع خیلی وخیم است.

امکانات اطراف خود را شناسایی کنید

در جوامعی مثل ایران که دارای فرهنگ جمع‌گرا است، امکاناتی در اختیار امثال شما هست که باید آنها را شناسایی کنید و با درایت مورد استفاده قرار دهید. آیا در میان اطرافیان شما، در فامیل، اقوام، دوستان، آشنایان، حتی همسایگان یا همکاران پدربزرگان کسی هست که به نوعی بزرگتر پدر شما و بقیه محسوب شود و روی او نفوذ داشته باشد؟ گاه دیده‌ام که پیشنهاد مسجدهای محلی این نقش را به عهده گرفته و توانسته کمک شایانی بکند. البته باید خیلی احتیاط کنید که شخص معتمد و خردمندی را انتخاب کنید که کار را بدتر نکند. در مواردی اگر این افراد از میان محارم شما باشند، مثل دایی و عمو و پدربزرگ، حتی می‌توانند به صورت موقت یا دائم به شما پناه بدهند. به کمک مادر خود و با سنجیدن جنبه‌های مختلف نسبت به این امر اقدام کنید. البته منظور من تنها برگزاری یک جلسه نصیحت و هشدارهای دوستانه نیست. باید اقدام اساسی انجام شود. اگر امکانش را دارید، این بهترین راه حل است.

اگر چنین امکانی ندارید، کمی کارتان سخت‌تر میشود. برای مشکل شما هم مثل موارد قبلی، راه حل آسانی وجود ندارد ولی هرچه باشد از وضعیت کنونی شما بهتر است. آنچه که محرز است، این است که شما باید به این وضعیت خاتمه دهید و هرچه زودتر، بهتر. از سوی دیگر باید سنجیده عمل کنید تا به وضعیت بدتری گرفتار نشوید. بازهم از مادر خود کمک بگیرید و هرچه سریعتر مقدمات ترک منزل را فراهم کنید. منظورم فرار از خانه نیست. خوشبختانه شما از استقلال مالی نسبی برخوردار هستید. همگان چنین شانس ندارند. شاید بتوانید با یک یا چند همکار یا دانشجو همخانه شوید و مستقل زندگی کنید. شاید به قول خودتان بتوانید برای ادامه تحصیل به شهرداری بروید. شاید خویشاوند نزدیکی در شهر دیگری دارید و بتوانید نزد ایشان سکونت کنید. امکانات زندگی خود را بسنجید و گزینه‌ای که از همه بهتر است را انتخاب نمایید.

تدابیر امنیتی

در هر صورت، پدر شما به سادگی دست از سر شما برنخواهد داشت. ممکن است در محل جدید هم برای شما مزاحمت ایجاد کند. قبل از به اجرا درآوردن تصمیم خود، تمهیدات قانونی و امنیتی را مرور کنید و برنامه‌ی برای مقابله با ایشان در ذهن داشته باشید. قبل از حقوق قانونی خود مطلع باشید و پیش‌بینی‌های لازم را بکنید. شاید لازم باشد شکایت کنید، شاید مجبور شوید از پلیس 110 کمک بگیرید. بیشتر بخوانید: [احکام حمایتی برای حفاظت از قربانیان خشونت خانگی](#)، به هر حال خود را از لحاظ اطلاعاتی و موارد دیگر تجهیز کنید که غافلگیر نشوید. هنگام غافلگیری معمولاً ما واکنشهای مناسبی نشان نمی‌دهیم. من در یکی از مشاغل خود به صورت روزانه با مواردی مثل شما سروکار دارم. یکی از تکنیک‌هایی که ما به کار می‌بریم و خیلی مفید است: Safety Plan (تدابیر امنیتی) و Crisis Plan (تدابیر بحرانی) نام دارد که فرم از پیش تهیه شده‌ای هست که مشاور و مراجع با کمک یکدیگر آنرا پر میکنند تا هنگام بروز بحران یا خطر امنیتی فرد از پیش بدانند باید چکار کنند. موارد در پنج سطح از خطر مرگ شروع می‌شود و به دعوی غیر فیزیکی ختم میشود. در مورد اول فرد باید بیدرنگ به محل امنی برود و به پلیس تلفن کند. و در مورد آخر میتواند از خانواده و دوستان کمک بگیرد. این کار جلوی اقدامات شتابزده از روی دستپاچگی را می‌گیرد. ما این نقشه را با مراجع بارها مرور می‌کنیم، اصلاح می‌کنیم و از او می‌خواهیم که هم حفظش کند و هم در جایی جلوی چشم مثل روی در یخچال نصب کند. در مواردی باید نقشه را با اطرافیان خود نیز در میان بگذارد.

و نکته آخر خدمت مادر شما و خدمت همه مادران و پدران و جوانان باید بگویم که ازدواج و بچه‌دار شدن هرگز هیچ مشکلی را حل نمی‌کند، بلکه به خاطر افزودن پیچیدگی‌هایی به وضعیت موجود، مشکلات مضاعف به دنبال می‌آورد. شما حتی اگر همین الان معجزه‌ای بشود و کلاً از این وضعیت خلاص شوید، آمادگی ازدواج ندارید. روح و روان شما که تحت ظلم پدرتان بشدت صدمه دیده است، ازدواج شما را دچار مشکل خواهد کرد. قبل از ازدواج شما باید حتماً برای تشخیص درجه صدماتی که خورده‌اید و درمان آنها به متخصص مراجعه کنید.